

Radnici širom Srbije u borbi za svoja prava

Izvor: Danas, 14.07.2017.-

Štrajk u Fijatu kao da je probudio uspavano nezadovoljstvo radnika u svim krajevima Srbije. U drugoj nedelji protesta u Kragujevcu, kolegama iz FCA pridružili su se i radnici Gorenja iz Valjeva, građevinske firme Ratko Mitrović iz Beograda, a blizu štrajka su i zaposleni u FAP-u. Stodnevnu agoniju radnika Goše ne treba posebno ni pominjati.

I dok se poslodavci u Fijatu drže strogo, odbijajući svake pregovore i preteći otkazima, u Gorenju su reagovali ekspresno i seli za sto sa svojim radnicima istog dana kad je počeo štrajk, što ih je odmah vratilo i na radna mesta.

U Goši nema ni pregovora ni rada, samo beznada, dok je u Ratku Mitroviću i FAP-u situacija nejasna. Indikativno za sve ove štrajkove je upadljiva ćutljivost Vlade Srbije, za koju u prvih 10 dana čak ni štrajk u Fijatu praktično nije postojao.

Fijat: Vlada Srbije prevarila Štrajkački odbor

Umesto već izvesnog prekida tronedeljne obustave rada, proizvodni radnici u kompaniji Fijatu danas će najverovatnije da nastave štrajk, a u Štrajkačkom odboru razmišljaju i da deo zaposlenih izađe na kragujevačke ulice.

U Samostalnom sindikatu i Štrajkačkom odboru, koji je juče već bio doneo odluku o privremenom prekidu štrajka na 24 sata, kako bi danas uz posredovanje Vlade Srbije, počeli pregovori sa menadžmentom, juče posle podne bili su, najblaže rečeno, zatečeni saznanjem da ih je Vlada Srbije prevarila, te da nije donela dogovoreni zaključak koji bi zaposlenima u FCA Srbija omogućio da, mimo propisa, ukoliko budu nezadovoljni ishodom pregovora sa Fijatom, totalnu obustavu rada nastave odmah u ponedeljak. Naime, po važećem zakonu bi morali da čekaju pet dana da ponovo

počnu štrajk.

Pregovori Štrajkačkog odbora i menadžmenta Fijata o povećanju bruto zarade sa 38.000 na 50.000 dinara, ako do njih dođe, trebalo bi da traju do nedelje.

Predstavnici Štrajkačkog odbora od preksinoć su isticali da je sa ministrom privrede Goranom Kneževićem već dogovoreno da grad radnicima FCA Srbija obezbedi prevoz kad su angažovani izvan standardnog radnog vremena. Poslodavac se, tvrde, u kontaktima sa predstavnicima srpskih vlasti već obećao da će da poveća zarade, isplati dogovorene bonuse, kao i da će da reorganizuje proizvodnju kako bi ubuduće bila eliminisana učestala praksa da jedan radnik, zbog dužeg odsustva kolege, istovremeno završava više proizvodnih operacija.

Inače, u FCA Srbija trenutno ima 2.405 zaposlenih, što je za 50-ak radnika manje od ugovorom predviđenog broja radnika, zbog čega sindikalci ne veruju u pretnje rukovodstva Fijata da će otpustiti novih 320 radnika, ako se ne obustavi štrajk. Tu „poruku“ drugog čoveka Fijata Alfreda Altavile u Kragujevac je, prema našim saznanjima, doneo šef kabineta premijerke Ane Brnabić, Miloš Petrović, čime je obezbeđeno dodatno opravdanje Štrajkačkom odboru za odluku o prekidu štrajka.

Predsednik Štrajkačkog odbora u FCA Srbija Zoran Marković rekao je juče da Vlada Srbije iz protokolarnih razloga nije donela zaključak kojim se garantuje da radnici mogu da nastave protest u ponedeljak, te da neće snositi posledice zbog štrajka. Taj zaključak je, prema njegovim rečima, bio preduslov za prekid štrajka. Radnici su na jučerašnjem popodnevnom zboru, na kojem je priznao da su ga u Vladi prevarili, pozdravili njegovu najavu da će štrajk biti nastavljen i da će danas biti organizovan i ulični protest.

Ratko Mitrović: Postavljaju asfalt na 50 stepeni - bez zdravstvenih knjižica

Radnici firme MBA Ratko Mitrović - Niskogradnja koji su proteklih nekoliko dana na plus 50 stepeni postavljali asfalt na centralnim beogradskim ulicama od marta nemaju

overene zdravstvene knjižice. To, kao i višemesečno neplaćanje prevoza i zarada za februar i maj, primoralo je njih 200 da juče prepodne od 7 do 9 časova prestanu da rade na rekonstrukciji Ruzveltove ulice, Mije Kovačevića, ali i na Slaviji i Vreocima kod Lazarevca.

- Ljudi su stali spontano, bez ikakve organizacije. Svaki dan slušaju obećanja - biće sutra, biće u sredu, biće u petak. Rade na velikim vrućinama, postavljaju asfalt, bez plata, overenih zdravstvenih knjižica - kaže za Danas predsednik sindikata u ovom preduzeću Mile Čolić.

Poslodavac, vlasnik MBA Miljković, Branko Miljković, koji je kompaniju Ratko Mitrović - Niskogradnja privatizovao 2011, kako kaže Čolić, jednom od radnika rekao je da će plata biti „po podne, najkasnije ujutru“.

- Čim je privatizovao firmu krenuli su problemi sa kašnjenjem plata. Poslovi na kojima trenutno radimo, samo ovi u Beogradu vrede 15 miliona evra, nemoguće je da nema novca za plate - ističe Čolić, napominjući da su radnici nezadovoljni i zbog problema u vezi sa uplatama doprinosa za obavezno socijalno osiguranje.

Ukoliko plate sutra ne dobiju, zaposleni će ponovo obustaviti rad dok im se ne ispune svi zahtevi, do tada traže od države da reaguje.

Firma Ratko Mitrović - Niskogradnja privatizovana je pre šest godina, a podaci Agencije za privredne registre pokazuju da je prošlu godinu završila u plusu od 165,1 miliona dinara, gotovo duplo manjem nego godinu dana ranije, kada je saldo na računu bio 317 miliona dinara.

S druge strane, Miljkovićeva privatna kompanija MBA Miljković je, prema podacima APR, 2015. godinu završila sa poslovnim prihodom većim od dve milijarde dinara i neto dobitkom od 53,7 miliona dinara.

Reakciju od poslodavca na obustavu rada, ali i odgovore na pitanja zbog čega im nisu overene knjižice a plate neuplaćene nismo dobili u toku jučerašnjeg dana.

Gorenje: U fabrici frižidera rade na plus 40

Radnici druge smene u fabrici frižidera i zamrzivača su u

sredu uveče prestali sa radom tražeći pregovore sa menadžmentom, povećanje plata od 5.000 dinara, kao i poboljšanje uslova rada. Kompanija se juče oglasila saopštenjem u kom tvrde da je u „procesu socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja došlo do kraće obustave rada u večernjim satima, nakon čega se proizvodnja normalno nastavila“.

Zaposleni u slovenačkoj kompaniji žalili su se na to što rade na temperaturama većim od 40 stepeni, što imaju radne subote i slobodne dane koje moraju da koriste u decembru.

„Zaposleni i menadžment aktivno pregovaraju u vezi konkretnih predloga koje su predstavnici sindikata izneli. Socijalni dijalog između radnika u proizvodnji i menadžmenta intenziviraće se u narednim danima do pronalaska minimuma prihvatljivih uslova za sve strane uz nesmetani nastavak rada u svim fabričkim pogonima“, ističe se u saopštenju.

U Valjevu u Gorenju radi 1.500 radnika, a fabrika je otvorena pre 11 godina.

Goša: Četiri meseca tišine

Štrajk u Goši najtužnija je priča radničke Srbije. Kada se u martu ubio radnik ove fabrike, ne mogavši više da izdrži besparicu i poniženja, zvaničnici su reagovali ćutanjem. Ni jedna reč, ni jedna poseta.

Fabrika Goša nije bila u stečaju, ali ima radnika kojima slovački poslodavac duguje i po 30 plata. Kada je posle samoubistva krenuo štrajk, i kada je konačno dobio i kakvu takvu medijsku podršku, u Smederevsku Palanku je jedanput došao i tadašnji premijer Aleksandar Vučić sa ministrima. Obećao je pomoć, plate i podršku, ali ona nije stigla. Samo deo od 60.000 dinara su dobili radnici, a ostatak nikad. Nikad više nije došao ni Vučić, niti bilo ko od ministara, jer nema lepих vesti.

Radnici zato i danas štrajkuju, sede na šinama i čuvaju vagone koje su napravili, da ih vlasnik ne proda. Iz Goše zapravo nema vesti. U firmi kojoj radnici nisu ni potrebni tamo je već 109. dana štrajk.

FAP: Radnicima dali akcije umesto plata

Usvajanje UPPR-a za pribojski FAP, do čega je došlo 16. juna, menadžment te fabrike ocenjuje kao značajan korak ka izlasku „na zelenu granu“ dok radnici smatraju da su oštećeni za šest zaostalih plata koje su pretvorene u akcije.

- Odlukom većine poverilaca Skupštine akcionara FAP-a, a to su uglavnom predstavnici države, odlučeno je da šest zaostalih plata koje potražujemo budu pretvorene u akcije. Smatramo da smo na taj način zakinuti za lične dohotke koje smo zaradili. To predstavlja apsolutno kršenje zakonskih rešenja u Srbiji jer se zna na koji način se obavlja isplata zarada i reguliše radni staž. Nedoovoljeno je to činiti prebacivanjem tih obaveza u akcije. Te akcije radnici neće moći ni da naplate jer su one faktički beskorisne. Ko će se to odlučiti da kupi akcije fabrika koje su u vlasništvu radnika - kaže za Danas Miroslav

Mršević, predsednik Udruženja za zaštitu radnika Fabrike automobila Priboj „Radnik nije rob“.

Prema njegovim rečima Lazar Rvović, predsednik opštine Priboj, preuzeo je obavezu da iz budžeta opštine nadoknadi tih šest zaostalih zarada radnicima FAP-a.

- Rvović je veoma korektan i zaista želi da nam pomogne. Međutim i pored njegove dobre volje opština Priboj ne može da nam pomogne bez da interveniše država jer je njen budžet veoma skroman. Najbolji primer za to je obaveza koju je opština preuzela da nam isplati 100 evra otpremnine po godini radnog staža. Od 650 zaposlenih koji su pristali da napuste fabriku uz otpremnine ta suma je od strane opštine dosad isplaćeno za svega 50 do 60 radnika. Svi ostali su na čekanju. Jednostavno, priliv novca u budžet opštine Priboj nije veliki i otpremnine se isplaćuju kada za to ima novca - objašnjava Mršević.

On ističe da je veoma neizvesno šta će sa fabrikom biti posle usvajanja UPPR-a i tvrdi da država nema jasan plan za izvlačenje preduzeća iz krize u koju je zapalo. - Nakon što je 650 zaposlenih napustilo fabriku uz otpremnine u njoj je ostalo svega 15 radnika u stalnom radnom odnosu koji nisu ispunjavali uslove za odlazak u prevremenu penziju i njih 50 koji rade po ugovorima. Oni rade na poslovima čiji je

naručilac Vojska Srbije kao i na nekim starim narudžbama. Iako je bilo reći da će odmah po proglašavanju UPPR-a FAP preći u vlasništvo Vojske Srbije od toga i dalje nema ništa.

Prema informacijama kojima raspolažemo određeni krugovi Vojske Srbije se protive da FAP postane fabrika koja bi poslovala u njenom sastavu jer već postoje neka preduzeća u Srbiji koja mogu da podmiruju potrebe Vojske. Sa druge strane država koja nema jasan plan šta i kako sa FAP-om samo kupuje vreme i stalno ponavlja priču kako će problem FAP-a biti rešen. Da kažu da fabrika dobro posluje nadležni u državi ne mogu jer to ne odgovara činjenicama. Da prodaju fabriku u inostranstvu ne mogu nikom a da kažu da Vojska nije zainteresovana da je preuzme vlastima takođe politički ne odgovara. Zbog toga se ide na što duže prolongiranje rešenja - smatra Mršević.

Sa druge strane Ranko Vuković, generalni direktor FAP-a, kaže za Danas da će ta fabrika postati deo vojnog kompleksa.

- Da bi se to ostvarilo potrebno je da odluka o UPPR-u postane pravosnažna. Kada će do toga da dođe je na pravosudnim organima i nije prikladno da ja kao generalni direktor prejudiciram kada će to biti. Za to postoje određeni zakonski rokovi i čim odluka bude pravosnažna FAP će preuzeti Vojska Srbije.

FAP inače normalno funkcioniše i radimo na poslovima vezanim za dva ugovora koja smo potpisali. Kada je pak reč o tome da je šest zaostalih plata pretvoreno u akcije jedino što mogu da kažem je da je to bila odluka većine poverilaca a radnici su na taj način postali vlasnici akcija koje će moći da prodaju - zaključuje naš sagovornik.